

Varroamide (*Varroa destructor*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Varroa destructor*

Synonymer: -

Kaldenavn: Varroamide

Beskrivelse: Varroamiden er en rødbrun mide, der er bredere (ca. 2 mm), end den er lang (ca. 1,5 mm) og som kan ses med det blotte øje¹. Hannerne er rundere, mindre og lysere end hunnerne. Den er parasit på honningbier (alle arter af *Apis mellifera*) og kan ikke leve uden. Den har 4 par ben, og hvert ben har en slags "sugekop" og en klo der gør den kan holde sig fast².

Forvekslingsmuligheder

Varroamide kan forveksles med bilus, som er en lille, flad, vingeløs flue der snylter på bier. De kan skelnes ved at bilusen er en vingeløs flue med 6 ben og varroamiden er en mide med 8 ben.

Spredningsvej og udbredelse

Varroamiden stammer fra Asien. Første fund i Danmark var på Als i 1984, og den er nu udbredt over hele landet på nær nogle enkelte øer, bl.a. Anholt^{1,2}. Spredning sker ved handel med bier og dronninger³.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til ingen/lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj påvirkning.

Sprednings-potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemmehørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
3	1	2	1	3	1	7	11

Spredningspotentiale: 3 (høj). Varroamiden kan formere sig enormt hurtigt. Dens eksponentielle vækst betyder, at der i yngelsæsonen sker en 100-dobling af mide antallet. På grund af vinterdødeligheden sker der dog kun en 10-dobling fra år til år¹. Bierne selv spreder også smitten, idet miden forringer deres orienteringsevne, så de flyver forkert og kommer ind i andre bifamilier. Herudover spredes miden når bier "røver" andre bifamilier³ og via andre insekter såsom humlebier⁴.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 1 (lav). Miden lever af honningbier, hvorfor levestedet er begrænset til bistader og derfor ikke har en særlig høj bevarings- eller naturværdi¹.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 2 (middel). Varroamiden har stor indvirkning på både voksne honningbier og larver. Der kan være op til flere mider på en bi, der på grund af sugning fra kropsvæsken svækkes markant. Sårene kan angribes af virus, bakterier og svampe, som kan gøre

Øverst: Varroamide. Nederst: Varroamide på ryggen af bi, Fotos: Scott Bauer, USDA Agricultural Research Service, Bugwood.org

bierne syge eller dræbe dem¹. Varroamiden er årsag til, at der i Danmark ikke længere findes vilde honningbier⁵.

Påvirkning af økosystemer: 1 (lav). Varroamidens påvirkning på økosystemer er vurderet til lav.

Økonomiske effekter: 3 (høj). Varroamiden er den mest betydende skadegører på honningbier i Danmark. Der er dog ikke opgjorte tal for, hvor meget det koster at bekæmpe miden, men alle biavlere bekæmper den⁵. Den kan bekæmpes på flere måder. Den mest udbredte metode herhjemme er brug af forskellige syrer. Derudover kan man varmebehandle yngeltavlerne, eller fjerne dronningebien og/eller yngel^{1,2}. Hvis ikke miden bekæmpes vil bistaden som regel dø indenfor tre år². Varroamidens skadelige effekter koster samfund og natur dyrt. Honningbier leverer nemlig i kraft af dens bestøvning af blomster, træer og afgrøder en service der i samfundsmæssig værdi løber op i omkring 1 milliard kroner årligt⁵.

Følgende estimater er ikke en del af vurderingen, men giver indsigt i varroamidens effekter i udlandet: I New Zealand er de årlige omkostninger per bikoloni udregnet til mellem 20 - 50 \$ (130-330 kr). Det er estimeret, at hvis man ikke griber yderligere ind, vil omkostningerne for det sydlige New Zealand gennemsnitligt ligge på 316 millioner dollars henover ca. 30 år. Det kan desuden være vanskeligt eller umuligt for biavlere, der ønsker at dyrke certificeret økologisk honning, at skulle bekæmpe varroamiden. I Florida er antallet af biavlere faldet fra 12.000 til 1300 siden midens ankomst⁴.

Helbredseffekter: 1 (lav). Der er ingen negative helbredseffekter for mennesker.

Total score = 11

Kilder

¹ Forskningscenter Flakkebjerg, Aarhus Universitet: Tilgængelig her:

http://xwww.agrsci.dk/bi/skadedyr_og_sygdomme.htm IGN214

² Temahæfte om varroabekæmpelse: Available at <http://www.biavl.dk/biavl/download/file/121-temahaefte-om-varroa-bekaempelse.html> IGN215

³ Danmarks biavlereforening <http://www.biavl.dk/biavl/sygdom-og-snylter/673-varroa.html> Besøgt 18/08/2015 IGN1805

⁴ ISSG <http://www.issg.org/database/species/ecology.asp?si=478> Besøgt 18/08/2015 IGN1806

⁵ Natur & Miljø 2013. Familiehjælp til naturens summende kollektivist. Danmarks naturfredningsforening 4: 39. IGN216